

izposodimo, na koncu poti pa ga na drugi postaji vrnemo.

Če bi si katalog želeli поблиže ogledati, vam ga bodo v nekaj dneh poslali brezplačno, če pišete na naslov: Urlaubsinformation Österreich, Margaretenstrasse 1, A-1040 Wien.

Težko bi zanikal, da je to reklama za sosede, vendar to sploh ni bil moj osnovni namen. Predvsem sem hotel opozoriti, kaj vse bo potrebno še postoriti, da bomo lahko ustrezneje predstavili naše lepote kolesarjem, tako domačim kot tujim. Glede lepot in možnosti čisto nič ne zaostajamo za sosedi, marsikje celo prednjačimo, zato ne bi bilo slabo, če bi lahko kdaj predstavil tudi kaj podobnega, kar bo zršlo na našem zemljniku. Kaliti je sicer že začelo, upajmo, da bo tudi dozorelo.

Igor Maher

društvene novice

Slavcu v spomin

Pred desetimi leti sem bil s **Slavcem Svetičičem** v Himalaji. Težave transporta so nas razdelile v dve skupini. Slavc je bil v drugi, ki je prišla v bazo deset dni za nami. Zavzeto je plezal in delal za skupni uspeh, obenem pa ni skrival, da mora zato zatajevati svojo naravo, ki mu je narekovala živeti drugače, ne po vnaprej sprejetem načrtu. Lepoto in tragiko razpetosti med totalno svobodo in med nujnostjo civilizacije občuti vsak človek, v gorah pa jo je mogoče celo živeti. A dotikati se nebes je dano redkim in redkokdaj. Blizje letiš soncu, več je možnosti, da se ti odlepijo krila. Človek je bitje transcendence in za slutnjo presežka je zavestno pripravljen tvegati ogromno. S tega stališča ni kaj obžalovati: kogar bogovi ljubijo, umrje mlad. Nihče pa ne umrje sam, niti solist ne. Zato so te besede namenjene, kot so bile namenjene tudi v tisti naši skupni zgodbi izpred desetih let, »njim, ki brez krivde krivi trpijo«. Ne alpinistom — ti vedo za ceno, ki jo bo morda treba plačati. Namenjene so njim, ki jih puščamo doma v negotovosti in morajo kazati pogumen

502

obraz, ko jih razžirata negotovost in strah. Njim, ki morajo plačati najvišjo ceno, pa si težko odgovorijo, za kaj. Njim, ki jih »bojevniki za neke svetle cilje« — ali za dotike nebes — puščamo zlomljene, ranjene in trpeče ob robu svoje poti.«

Slavc je bil uspešen alpinist, eden izmed zadnjih velikih romantikov, ki mu je zanos pomenil več kot racionalen pristop, ki je skušal sanjati tudi v celoti zares živeti. Njegovi vzponi v francoskih Alpah so legendarni, njegova smer v Grandes Jorasses mu je prinesla sploh najvišje mednarodno priznanje. Bil je med tistimi, ki so vklesali ime Slovenije v Andih, tudi v južni steni Aconcague in v Anapurni. To so bila njegova dejanja, a so tudi naša, slovenska. Bil je velik slovenski alpinist. Koliko mu je dala Slovenija? Toliko, kot vsem, kjer oblastniki le redko vidijo svoje trenutne interese. Domovina — blede mati, je rekel neki pisatelj — slovenski, seveda.

Gašerbrum IV je Slavca začaral, skoraj obsedel. Morda zaradi idealne oblike, ki kot pravilen trapez zapira Baltoro, morda zato, ker je bila njegova stena tako odkrita in razprta, a polna majhnih ostrih ugank. Vsekakor je bila to njegova gora: trikrat se je že odpravil v njeno zahodno steno; dvakrat se je tik pred odhodom premislil, letos je šel. Človek, razpet med upanjem, pravzaprav željo, in resničnostjo, ne vidi vsega, ne more videti vsega. Gre zavezan svojemu cilju — svoji usodi naproti. Pri starih Grkih so junakom, kadar so jih hoteli pogubiti, bogovi zastirali oči. Tako so bili ljudje odrešeni krivde za to, kar se jim je zgodilo.

Kogar bogovi ljubijo, umre mlad, kogar potrebujejo, umre star.

Žal mi je za Slavcem, ker ne bo mogel ničesar več doživeti. Ko ne bo doživel razgleda iz zrelih časov nazaj na svojo mladost. Ko bi vedno znova, kadar bi se ozrl, odkril novo dragocenost v preteklih doživetjih, ki jo je takrat prezrl.

Naše življenje je le prehod, je le priložnost, dana nam, da nekaj storimo, kar bo preseglo naš čas, da pustimo svojo sled v dejanjih, a tudi v srcih in mislih. Slavc je zapustil veliko.

Tone Škarja

V spomin Rudiju Bajcu

Ko smo planinci praznovali svoj praznik, dan planincev, smo se spominjali člana našega planinskega društva Šoštanj **Rudija Bajca**.

V soboto, 17. junija, smo ga v velikem številu pospremili na zadnjo pot v Podkrajju.

Rodil se je leta 1922 v Slovenskih Konjicah. Kmalu potem, ko je končal srednjo šolo, je izbruhnila druga svetovna vojna, ki tudi njega ni obšla. Deloval je v partizanskem boju na Koroškem. Po končani vojni se je leta 1948 zaposlil na Prevaljah. Po pridobljeni izobrazbi s pravnega področja je od leta 1947 do 1954 služboval v javnem tožilstvu v Radgoni, Krškem, Trebnjem in Šoštanju. Meseca maja 1954 je prevzel naloge sekretarja oziroma samostojnega delavca za splošne zadeve v Termoelektrami Šoštanj in ostal na tem delovnem mestu vse do upokojitve marca 1984.

Poleg službenih dolžnosti je opravljal še vrsto družbenih funkcij: bil je vse do svoje smrti dolgoletni predsednik telesno vzgojnega društva Partizan, dolgoletni član Športne zveze Velenje, predsednik skupščine Krajevne skupnosti Šoštanj in predsednik Zveze borcev Šoštanj. Zaradi prizadevnosti v borčevski organizaciji Šoštanja je bil imenovan tudi v področni odbor ZB Velenje. Za prizadevanja na športnem področju je dobil najvišja državna in republiška priznanja. Kot predsednik skupščine Krajevne skupnosti je opravljal tudi častno nalogo matičarja, ko so poročni obred opravljali še v Šoštanju. Bil je prizadeven predsednik TVD Partizan, kar je dokazoval z naklonjenostjo športni dejavnosti šoštanske mladine in se je zelo zavzemal za razvoj različnih športnih zvrsti.

Udeleževal se je tudi v kulturno prosvetnem društvu Svoboda.

Poleg tega, da je bil znan družbenopolitični delavec, je bil tudi velik

prijatelj planin. Po upokojitvi leta 1984 se je zaradi več prostega časa pogosteje udeleževal društvenih izletov in pohodov. Narava in vedra planinska družba sta mu veliko pomenili, saj je bil v planinski družbi prijeten sogovornik.

Zadnja štiri leta je bil tudi član upravnega odbora Planinskega društva Šoštanj. Bil je dobra vez med krajevno skupnostjo in nami. Društvu so bile dobrodošle njegove življenjske izkušnje in poznavanje družbenih razmer.

Kljub slabšemu zdravju se je še 25. marca letos udeležil društvenega občnega zbora, zato nas je njegova prezgodnja smrt kot posledica kratkotrajne, a neozdravljive bolezni toliko bolj prizadela.

Za njegovo vsestransko družbeno delovanje se mu je ob grobu zahvalilo več govornikov, žalostinke pa mu je zapel tudi pevski zbor.

Slava njegovemu spominu!

Planinsko društvo Šoštanj

»Tri dežele — ena pot«

Tak je bil moto 31. zbora planincev treh dežel v Celovcu 14. in 15. oktobra 1995: Koroške kot gostiteljice (natančneje »Koroške deželne zveze Avstrijskega planinskega društva — Landesverband Kärnten des Österreichischen Alpenvereins«, Furlanije-Juljske krajine in Slovenije (namreč njihovih ustreznih planinskih društev ali zvez).

Zborovanje, kot že druga pred njim, je bilo zaznamovano s spominom na trozvezdne ustanoviteljev **Kuchar-Potočnik-Lonzar**, od katerih se ga je s čustvenim nagovorom udeležil le prvi, drugi se je, brez dvoma nelahkega srca, opravičil, tretji pa je bil navzoč v spoštljivem spominu. (Žal nihče ni omenil, da so po njem poimenovali pot iz Rablja čez Škrbino v policah / Forcella delle Cenge k Brunnerici v Belem potoku, in da je na Škrbini, od koder se je v pičli uri mogoče povzpeli na sladokusni brezpotni vrh Visoke police, njegovemu spominu posvečena preprosta plošča s Kugyjevimi besedami: *Ricordate coloro che prima di voi hanno avuto gioie dai monti.* [Spomnite se tistih, ki so

pred yami uživali veselje gora.] in s pripisom *La sezione di Gorizia del CAI in memoria di Mario Lonzar, 28 settembre 1986.*)

V nevezani besedi je vela skozi pogovor misel, da tudi ta(kle) zbor(ček) pristavlja svoj kamen(ček) k združenju Evropi, uradno pa je tekla beseda o prostem plezanju in plezalskem tekmovanju. (Vele)toku nemških in italijanskih besed se slovenska ni zoperstavila, niti ni (vele)toka okrepila — kje so časi svetovljanskih nastopov **Tineta Orla, Mihe Potočnika, Franceta Avčina**, da ne sežemo globlje nazaj do **Tume, Mire Marko, Tominškov, Aljaža in Mlakarja!** — le **Marko Prezelj** je že na samem začetku, še pred glavnim referatom, podal pripravljeni tehnično-točkovni koreferat (ki naj bi menda nadomestil nastop nenavzočega **Toma Česna**). Po svoji plezalski naravnosti in po vnaprejšnjem dogovoru slovenskih udeležencev, ki ga ni bilo, nisem bil kompetenten, da bi bil spregovoril v razpravi, a ko bi bil sedel ob našem vodji **Janku Mirniku**, bi ga bil prosil za dovoljenje in bi bil rekel tole:

Umetne stene v telovadnicah so stvar telovadbe in športnih društev. To je športna panoga, v kateri je mogoče tekmovati in z njo nastopiti na olimpiadi. Če se alpinisti udeležujejo takega plezanja, se ga kot telovadci (športniki), člani športnega društva, vendar je za alpinista kot člana PD in AO z visokimi, tudi himalajskimi ambicijami to samo sredstvo za cilj, enako kot plezalni vrtec. Športniku je to sredstvo lahko že cilj, alpinist pa sredstva nikakor ne more zamenjati s ciljem. Alpinistični vzpon na goro je neprimerno kompleksnejše doživetje kot eno-ali dvoraztežajna telovadba na umetni ali tudi na naravni steni, četudi je ta tehnično (neprimerljivo) težja. Kolikor je športno plezanje sredstvo za alpinistični cilj, toliko spada v planinsko organizacijo in pod njeno skrb, ker je to trening za višje naloge. Ko postane samo sebi cilj, spada v športno društvo in ga je mogoče uvrstiti v tekmovalne (olimpijske) panoge in financirati iz sredstev športnih društev.

Ker se nobeden od Slovencev v razpravi ni oglasil, je vodeči **Georg Steiner** poklical kolega, da je s kratko govoranco pokrpal vrzel, z izmenjavo običajnih daril pa smo tudi nekoliko pokrpali dobrovoljni vtis. Blagodat dvigajoče se življenjske ravni se je dokazovala z naše strani s svobodno ponudbo brošure o slovenskih kočah v nemščini (*Berg-hütten des Slowenischen Alpenvereins*, ki jo je pripravila PZS za nemško govorče in razumevajoče tujce), medtem ko so Tržačani postavili na širokosrčno samopostrežbo knjižico o Kugyjevi poti v treh izvedbah: italijanski, nemški in slovenski. (Naslov knjižice: **Sentiero Kugy / Kugy Pfad / Kugyjeva steza**, s podnaslovi *Percorso delle vedette / Der Weg der Aussichtswarten / Trasa razglednih stolpov*; steza poteka od Nabrežine/Aurisina po kraškem robu nad Trstom v Glinščico in do Doline/S. Dorligo, ves čas po italijanskem državnem ozemlju.)

Prevajalka (četudi njen »performance« ni bil ravno za lepoto tekmovanje) je kasneje nagajivo pripomnila, da ji Slovenci nismo dali dela in smo jo prikrajšali za zaslužek. No, kasneje, v prostem pogovoru po večerji, ob zvokih brazilskega »benda«, ki je bil seveda preklemsko dober, čeprav menda ne zna zaigrati domačega valčka ali polke, in ob postrežbi rutinirane Bosanke (»Ste več dobili kofu?«), smo Slovenci celo kar nekam potonili. Videti je, da je laže splezati na himalajski osemtisočak kot na tujejezični Družabni večer. Živahno so se uveljavljali člani SPD Trst in Gorica, zelo vidna pa je, žal, bila (v Celovcu!) odsotnost SPD Celovec.

Kot je običaj na teh zborih, je drugi dan namenjen skupinskemu izletu. Čustvena os udeležencev se je premaknila od vprašnja »Čemu v Hüttenberg, ali ne bi šli v tem čudovitem vremenu raje na kako goro?« do iskrenega občudovanja tega izjemnega naravoslovno-rudarsko-plavžarsko-železarskega muzeja (seveda tudi izjemno pristrčne, prizadevne in nadarjene vodnice). Nazadnje smo planinska poženja celo uspešno premostili z